

بخش پایانی

تجربیات چند کشور منتخب در حوزه توسعه و حمایت از کارآفرینی در دانشگاه‌ها

اتریش

در اتریش دروس کارآفرینی برای رشته‌های غیر مهندسی، غیر مدیریت و غیر اقتصادی به صورت اختیاری می‌باشد و در تمامی سطوح کارشناسی تا مقطع دکتری این رشته‌هایی که عمدتاً در ارتباط با حوزه تدوین طرح تجاری، بازاریابی کارآفرینانه و استراتژی‌های رشد می‌باشند؛ وجود دارند. ولی در رشته‌های مهندسی، مدیریتی، فنی و حرفه‌ای و گرایش‌های اقتصادی، دروس کارآفرینی جزو دروس اجباری می‌باشند. در خصوص توسعه مهارت‌های کارآفرینی، مراکز توسعه کارآفرینی در دانشگاه‌های اتریش براساس برنامه بلند مدت وزارت علوم و فرهنگ اتریش، مسئولیت ترویج کارآفرینی، توسعه مهارت‌های کارآفرینانه، تشویق، ترغیب و هدایت کارآفرینان دانشجوی به انجام پروژه‌های کارآفرینانه بر مبنای تحقیق و توسعه و نوآوری و نهایتاً حمایت سه بعدی (دانش، مهارت و حمایت مالی) برای شکل‌گیری فعالیت‌های درآمدزا و تأسیس شرکت‌های با فن‌آوری و تکنولوژی بالا می‌باشد. همچنین مراکز کارآفرینی با استفاده از مجرب‌ترین کارآفرینان کشور، هسته‌های مشاوره‌ای برای کمک به شرکت‌های تأسیس شده توسط کارآفرینان دانشجو تا زمان رسیدن به سود دهی را بدون دریافت هرگونه

هزینه بعهده دارند. تفکر حاکم بر مراکز کارآفرینی در اتریش بر مبنای شکل زیر می‌باشد.

فنلاند

در کشور فنلاند دانشگاه‌های فنی - مهندسی و کالج‌های بازرگانی به طور مستقل و بدون هیچگونه برنامه ملی، مراکز توسعه کارآفرینی را با استفاده از الگوی توسعه و پژوهشی کارآفرینی در دانشگاه‌های استنفورد و ام‌آی‌تی آمریکا و با کمک گرفتن از متخصصین آمریکایی و عمدتاً نیت هدایت دانشجویان نخبه به طرف جذب فعالیت‌های کارآفرینانه با ارزش افزوده بالا با اهداف زیر پیگیری کرده‌اند:

الف: توسعه شرکت‌های کوچک و متوسط با سطح فن‌آوری بالا

ب: تأثیر گذاری دانشگاه بر روی رشد اقتصادی کشور

شایان ذکر می‌باشد که از سال ۲۰۰۶ میلادی وزارت مسئول در خصوص آموزش عالی، فراگرفتن مهارت‌های کارآفرینی را برای کلیه رشته‌های دانشگاهی را اجباری نموده است.

ایرلند

ایرلند جزو کشورهای اروپایی می‌باشد که از سال ۱۹۹۶ میلادی از رشد قابل توجهی در زمینه‌های اقتصادی و توسعه فن‌آوری در حوزه

های پژوهشی و نوآوری برخوردار شده است. برنامه‌های ملی دولت ایرلند که در سال ۱۹۹۸ میلادی برای قرار گرفتن در لیست ۲۰ کشور صنعتی دنیا تدوین شده است، مبتنی بر توسعه اقتصاد دانا محور که براساس فعالیت‌های کارآفرینانه و نوآورانه در قالب شرکت‌های دانش‌مدار با خروجی ارزش افزوده بالا می‌باشد. همراه بوده است از سال ۱۹۹۹ میلادی برنامه کلان ۱۵ ساله تحت عنوان (توسعه ایرلند بر مبنای توسعه فعالیت‌های کارآفرینانه) باعث گردیده است که وزارت علوم ایرلند براساس مدل "از یادگیری مهارت‌های کارآفرینانه تا درآمد‌های کارآفرینانه" در تمامی دانشگاه‌های دولتی و خصوصی ایرلند، مراکز پرورش و توسعه استعداد‌های کارآفرینی را با هدف توسعه شرکت‌های کارآفرینی با فن‌آوری پیشرفته، تأسیس نماید براساس آمار بین سال‌های ۱۹۹۹ میلادی تا پایان سال ۲۰۰۳ میلادی بالغ بر ۶۹۵۰ شرکت با مدیریت دانش آموختگان دانشگاهی با استفاده از فن‌آوری‌های پیشرفته تأسیس گردیده که مجموعه اشتغال ایجاد شده در این شرکت‌ها بالغ بر ۲۷۰۰۰ نفر بوده است.

ترکیه

توسعه کارآفرینی در ترکیه ابتدا با تأسیس سازمان توسعه شرکت‌های کوچک و متوسط از سال ۱۹۹۲ میلادی شروع شد. در مرحله اول آموزش و توسعه مهارت‌های کارآفرینانه در شرکت‌های کوچک و متوسط با استفاده از امکانات آموزشگاه‌های دولتی و با کمک اساتید آلمانی و اتریشی، همراه بود. از سال ۲۰۰۲ میلادی وزارت علوم ترکیه به منظور افزایش مهارت‌های کارآفرینانه دانش‌آموختگان دانشگاهی در رشته‌های فنی - مهندسی و سایر رشته‌های مرتبط با مدیریت و با کمک وزارت صنایع ترکیه و سازمان توسعه شرکت‌های کوچک و متوسط در سطوح:

- آموزش مبنای کارآفرینی
- ارتقا مهارت‌های کارآفرینی
- توسعه پروژه‌های نوآوری و ارتقا سطح دانش فنی کارآفرینان رشته‌های مهندسی
- آموزش تجاری سازی طرح‌های پژوهشی
- حمایت از تأسیس شرکت‌های SMEs توسط فارغ التحصیلان دانشگاهی
- همراه با حمایت‌های مالی، تخفیف‌های مالیاتی و

خدمات مشاوره‌ای و نیز با فراهم آوردن تورهای صنعتی و نهایتاً جذب سرمایه‌گذاران خارجی همراه شده است. در حال حاضر ۷۵۰ شرکت در ترکیه با مدیریت کارآفرینانه آموزش دیده در مراکز کارآفرینی در ترکیه تأسیس شده‌اند که جزو ۳۵۰۰ شرکت مطرح ترکیه می‌باشند.

تجارب سه کشور دیگر که شامل دانمارک، اسپانیا و بلغارستان می‌باشد، دقیقاً بر مبنای مدل اتریش شکل گرفته است و در تمامی این سه کشور نیز همچون فنلاند دروس کارآفرینی برای تمامی رشته‌ها از سال ۲۰۰۶ میلادی اجباری خواهد شد.

پیوست شماره ۲- شاخص‌های آماری قابل توجه مرکز نظاره‌گری فعالیت‌های کارآفرینانه در جهان (GEM)

• ۵۷ درصد از کارآفرینان برخوردار از بالاترین درآمد اقتصادی در ۲۷ کشور مطالعه شده دارای تحصیلات دانشگاهی و برخوردار از آموزش‌های کارآفرینی بوده‌اند.

• ۵۷ درصد از کارآفرینان شرکت‌های موفق در سوئد که بیشترین سهم را در صادرات فن‌آوری‌های پیشرفته به خود اختصاص داده‌اند، پروژه‌های خود را در دانشگاه‌ها و با استفاده از دوره‌های مهارت‌ورزی کارآفرینی انجام داده‌اند.

• از هر ۱۱ کارآفرین در آمریکا، یک نفر آموزش‌های کارآفرینی و مهارت‌های کسب و کاری را در دانشگاه‌ها فرا گرفته است.

• از مجموع ۴۰۰۰ شرکت SMEs که توسط کارآفرینان دانشگاه MIT و از طریق مراکز کارآفرینی و نوآوری پیشرفته بین سال‌های ۱۹۹۶ تا ۲۰۰۱ میلادی به ثبت رسیده است، جمعاً سالیانه ۴ میلیارد دلار درآمد داشته‌اند.

• میزان موفقیت کارآفرینان دانش‌آموخته دانشگاهی دوره دیده مهارت‌های کارآفرینی نسبت به کارآفرینان بدون تحصیلات دانشگاهی ۷۵ به ۱ می‌باشد.

و نهایتاً در چند کلام توصیه دیده بان جهانی کارآفرینی (GEM) به دنیا در مورد فعالیت‌های کارآفرینانه این طور بیان شده است: (کارآفرینان تحصیلکرده دانشگاهی و مهارت‌ورزیده بهترین سلاح هر جامعه برای دستیابی به بالاترین سطح فناوری قابل عرضه در عرصه اقتصاد می‌باشند.)

